Dr Dragutin Hren

ŽIVOT SV. JOSIPA

28149

F 11

Dr Dragutin Hren

ŽIVOT SV. JOSIPA

KATEHETSKI CENTAR
Palmotićeva 5
ZAGREB

Zagreb, 1970.

»Štamparija obrazaca«, Zagreb, Jurišićeva 17/II

PREDGOVOR

U našem se hrvatskom narodu na osobit način štuje i prizivlje sv. Josip. To svjedoče mnoge pobožnosti koje se kod nas obavljaju, a svjedoči i činjenica da su mnogi kršteni na to sv. ime.

Zato se osjeća potreba da se opet izda koja knjižica o sv. Josipu. Opširan i veoma stručno sastavljen Život sv. Josipa od dra Josipa Pazmana izdalo je naše Društvo god. 1900. Tih knjižica već dugo nema. Godine 1929. izdan je molitvenik »Idite k Josipu« s kratkim životopisom sv. Josipa i s raznim pobožnostima na čast njemu. Godine 1939. izdao je dr Stjepan Bakšić knjižicu »Sv. Josip«. To je zapravo katoličko bogoslovlje o svrhunaravnom dostojanstvu i štovanju sv. Josipa. Učeni je pisac uglavnom naglasio tumačenje o djevičanskom braku sv. Josipa i Bl. Djevice Marije, kao i o očinstvu Sv. Josipa prema Božanskom Spasitelju.

Svrha je ove knjižice da se ponovno oživi štovanje velikog Sveca kao i bolje poznavanje njegova životopisa.

Život sv. Josipa

Gdje se sv. Josip rodio ništa se ne zna. Vjerojatno je rođen u Nazaretu gdje je živio i veći dio svoga zemaljskog vijeka. Sv. Josip vuče lozu od starih patrijarka preko kralja Davida. Prema evanđelju sv. Mateja Josipov je naravni otac bio Jakov. No sv. Luka spominje njegova oca po zakonu, i taj se zvao Heli. Prema starozavjetnim propisima bilo je određeno: ako čovjek umre bez potomaka, onda mora njegov brat oženiti njegovu udovicu. Kad ona porodi dijete, onda se to dijete smatralo sinom pokojnoga. Tako je bilo i kod sv. Josipa. Njegov je naravni otac Jakov preminuo bez potomaka, pa je njegov brat Heli oženio njegovu udovicu i s njome rodio Josipa. Tako je Josip po naravi sin Jakova, a po zakonu je sin Helijev. I prema Jakovu i prema Heliju vuče sv. Josip lozu od kralja Davida.

O mladosti sv. Josipa malo znademo. Neki stari zapisi stavljaju ga među Esene. Moramo znati stranke i prilike onoga doba među Izraelcima. Nakon babilonskog sužanjstva ustanovila se ondje stranka Farizeja. Farizeji su dulje vremena bili uzorni vjernici Staroga zavjeta. Doskora su vršili sav Zakon samo izvana, dok su za sebe tražili da ih se poštuje kao najbolje i najvrednije. Tako je došlo do toga da farizej nije značio ništa drugo nego licemjer. Pobijeljeni grob, izvana u bjelini, iznutra u duši pun zala.

Druga stranka u Izraelu bili su Saduceji. To su bili materijalisti. Nisu priznavali prekogrobni život. Kojiput su se združili s Herodovcima. Herodovu dinastiju nisu Izraelci voljeli jer je Herod tuđinac, nametnut od rimskoga cara. Osim toga članovi Herodove dinastije bili su krvoloci. Blizu Mrtvoga mora živjeli su Eseni. Oni nisu zalazili u javni politički život u Izraelu. Živjeli su povučeno u molitvi i dobrim djelima. Nemamo dokaza da je sv. Josip bio Esen, ali nije nevjerojatno jer su Eseni bili iskreno pobožni ljudi.

Sv. je Josip proživio svoju mladost jamačno u Nazaretu gdje je vršio svoj tesarski zanat.

Zaruke

Postoji stara predaja o zarukama Bl. Djevice Marije i sv. Josipa. Da to bolje razumijemo, moramo se spomenuti djetinjstva Bl. Djevice Marije. Njezini su roditelji bili sv. Ana i Joakim. U Izraelu je bio običaj da su roditelji predavali svoju malodobnu djecu na službu u hram. Tako je bilo i s Bl. Djevicom pa se u Crkvi i spominje Prikazanje Bl. Djevice u hramu. Roditelji su je doveli u hram i predali tamo velikom svećeniku na službu. Ondje je živjela u molitvi i radu s drugim djevicama. Te su djevojke čistile hramske prostorije, prale i pripremale crkveno ruho i rublje potrebno za bogoslužje. Kad je takva djevojka dorasla, morao se veliki svećenik pobrinuti za nju. Obično bi se poskrbio da je udade za dobrog i čestitog mladića. Slično je, prema staroj predaji, bilo s Bl. Djevicom. Svećenik je imao u namisli nekoliko vrijednih mladića. U hram je nenadano došao na molitvu i sv. Josip pa je i njega svećenik uvrstio među kandidate za Mariju. A kome će sad predati Mariju i s kojim da je zaruči? Odredio je da mu predadu svoje štapove. Čiji štap procvate, to će biti znak s neba kome od njih Marija pripada. Procvao je štap sv.

Josipa i svećenik je proveo zaruke između sv. Josipa i Bl. Djevice. Za ostale mladiće kaže predaja da su prelomili svoje štapove od žalosti što ni jednome od njih nije Ona dodijeljena za zaručnicu. Povukli su se u osamu gdje su živjeli u pobožnosti i poštovanju nesuđene zaručnice.

I sv. Josip i Bl. Djevica pokorili su se sv. volji Božjoj.

Trebalo se oprostiti od hrama pa poći kući. I njih se dvoje zaputilo kući u Nazaret. Tko će sada moći opisati njihove prve zaručničke razgovore? Bl. je Djevica saopćila sv. Josipu da imade zavjet vječnog djevičanstva. To je u ono vrijeme bilo nešto neobično, jer je svaka Izraelka morala čeznuti za potomstvom, a naročito ona iz plemena Judina, jer će od toga doći na svijet Spasitelj. Nemalo se začudila, a neizrecivo ugodno iznenadila, kad joj je Josip povjerio da i on imade takav zavjet. Kad bi to čuli ljudi tadanjeg Izraela, nikako ne bi mogli vjerovati. A ipak je tako bilo i sad je zaručnička ljubav ovo dvoje zaručnika učinila sretnim i presretnim. Oni svoj zajednički život posvećuju Gospodinu u potpunoj čistoći. Sretni i presretni polaze kući. Sve dalje posvećuju Gospodinu kako će ih On voditi.

Vjenčanje

Po tadanjem običaju zaruke nisu bile onakve kako ih mi danas smatramo. Zaruke su bile u neku ruku potvrda vjenčanja i tada je zaručnik kao muž svoju ženu odveo svojoj kući. Sv. oci i crkveni učitelji navode razloge zašto je Bl. Djevica stupila u brak sa sv. Josipom. Prema Josipovom rodoslovlju moglo se ustanoviti da je Isus potomak kralja Davida, a to je moralo biti jer Mesija mora potjecati od Davida. Božja je Providnost znala da će Mesiju već u djetinjoj dobi progoniti okrutni kralj Herod, pa će sv. Josip nastupiti kao obrana progonjenog Mesije, a ujedno kao tješitelj Bl. Djevice. Neki su sv. Oci spomenuli da je po Božjoj Providnosti začeće Mesijino moralo na neko vrijeme ostati tajno za đavola. Neka on ne zna za nj nego misli da je Bl. Djevica obična žena i majka, a ne djevičanska Majka, što bi značilo da je začela Sina Božjega u Njegovoj čovječjoj Naravi. Bit će vremena da upozna Mesiju i nastupa protiv Njega.

Začeće Mesijino

Sv. Josip nije ništa znao da je anđeo navijestio Mariji začeće Mesije. Nije slušao razgovor Ma-

rijin s Gabrijelom. Nije mu bilo poznato da je anđeo jamčio Bl. Djevici djevičansko začeće i rođenje Mesije.

Teška kušnja i muka za sv. Josipa

Nakon začeća Bl. je Djevica pošla u posjet sv. Elizabeti. Pratio ju je sv. Josip. Prema privatnim objavama na blizu Zakarijine kuće on se nešto na putu zadržao i tako nije čuo Elizabetine riječi: »Otkud meni ovo da Majka moga Gospodina dolazi k meni«. Tako mu ni tom zgodom nije bilo poznato da je Ona postala Majkom. To je tek ustanovio kad se vratio kući u Nazaret.

Kušnju i tešku muku sv. Josipa neće moći nitko potpuno razumjeti! Ta on je znao da je Bl. Djevica zavjetovana na djevičansku čistoću. Kako je sad postala Majkom? Ne razumije i ne zna. Da mu je barem Ona povjerila utjelovljenje Sina Božjega, no Ona to po Božjem Promislu nije učinila. Prepustila je i sebe i Josipa Božjoj Providnosti. A, napokon, da mu je Ona odala Otajstvo Utjelovljenja kako bi razumio i da li bi vjerovao. Njemu treba Božja riječ o tome. On se samo držao zakona kojeg nije mogao izvršiti. Po zakonu morao bi je predati na sud i kamenovanje kako se onda kažnjavalo preljubnice. Jer

je bio pravedan, kaže Sv. pismo, nije je htio predati nego je odlučio da je tajno ostavi. Otići će u nepoznato, kroz cijeli će život strahovito trpjeti, a pred ljudima će biti nepošten čovjek koji je ostavio ženu i dijete.

Utjeha

Sv. pismo bilježi nebesku utjehu. Josipu se u snu javljao anđeo: »Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti Mariju, svoju ženu, jer Ono je u Njoj začeto, od Duha je svetoga. Rodit će ti Sina i nadjeni mu ime Isus, to jest Spasitelj, jer će On izbaviti svoj narod od grijeha.«

Melem nebeske utjehe za Josipovo srce mogli bismo razumjeti samo onda kad bismo mogli razumjeti Josipovo trpljenje.

Ovom zgodom anđeo nazivlje Bl. Djevicu Josipovom ženom. Među njima je, naime, sklopljen brak. Bio je to djevičanski brak jer su oboje imali zavjet djevičanstva. Tadanji njihovi savremenici nisu o tome znali ništa, a ni ne bi razumjeli. Oni su gledali u njima zakonite supruge. To je bilo po odredbi Božjoj jer je Isus morao doći na svijet u zakonitom braku, iako djevičanskom. Isus je u svojoj čovječjoj naravi darovan ne samo Nebeskoj Majci, koja je bila

prema tome tjelesna Majka Sina Božjega u Njegovoj čovječjoj naravi, nego i sv. Josipu, koji je na taj način postao ocem Mesije, iako Mu nije bio tjelesni otac. Sv. je Josip svojim pristankom na djevičansku ženidbu s Bl. Djevicom omogućio da se Spasitelj rodi na doličan način, tj. u zakonitom braku. Zato se sv. Josip smije kazati ne samo poočim nego i otac. A takvim ga pred ljudima nazivlje i sama Presv. Majka kad Mu kaže: »Sinko, što si nam tako načinio jer, gle, otac Tvoj i ja žalosni smo te tražili.« Tako ga nazivlje i Sv. pismo govoreći da su Ga roditelji donijeli u hram da Ga prikažu Gospodinu.

Vječni Očev Sin, druga Osoba Presv. Trojstva, prigodom začeća nerazdruživo si prisajedinjuje čovječju narav. Ovo se združenje nazivlje u bogosloviji hipostatsko sjedinjenje. Bl. je Djevica po tom hipostatskom sjedinjenju stavljena u hipostatski red, a po svom ženidbenom vezu s Njome, stavljen je u taj hipostatski red i sv. Josip. Tako je on u najtjesnijoj vezi s Gospodinom i prema tome, osim Bl. Djevice, najbliži Gospodinu i najveći svetac. Ne smeta što na jednom mjestu sam Gospodin govori »da je sv. Ivan najveći čovjek rođen od žene,« jer na drugom mjestu naglasuje »da je sv. Ivan najveći prorok rođen od žene«. A sv. Ivan nije stavljen u red hipostatskog sjedinjenja, jer to pripada po naravi samo Bl. Djevici, a po djevičanskom braku sv. Josipa s Njome, pripada i Josipu.

Još bismo morali promotriti kako je sv. Josip vjerovao anđelu koji mu je začeće Sina Božjega javio u snu. Mnogi naši ljudi vjeruju u sne premda je to puko praznovjerje. Treba znati da Gospodin rijetko kada govori čovjeku u snu, ali kada tako čini onda i daje jamstvo da je taj san od Njega. Tako je sv. Josipu nekoliko puta govorio u snu, a jamačno je i podao jamstvo da mu On govori u snu. Prigodom progona Herodova i opet povratka iz Egipta bilo je jasno da to Gospodin govori, a kakvo je jamstvo dobio sv. Josip , kad mu anđeo najavljuje Začeće Sina Božjega u Njegovoj čovječjoj naravi, nije nam Sv. pismo zabilježilo. Jamačno je Bog sam unutarnjim načinom jamčio sv. Josipu kad je ovaj odmah poslušao i uzeo Mariju ženu svoju sebi u kuću.

U Betlehemu

Božja se Providnost služi i izvanjim načinom da postigne svoje nakane. Tako je bilo i s ob-

zirom na rođenje Isusa. U to je vrijeme gotovo cijelim tada poznatim svijetom vladalo rimsko carstvo. Car August je odredio popis pučanstva u tom ogromnom carstvu. Htio je vidjeti koliko može imati vojnika, a popis će mu služiti i radi poreza. Taj je izvanji povod upravio sv. Josipa i Bl. Djevicu u Betlehem. Tadanji se naime popis vršio u zavičajnom mjestu svakog pojedinca. Kako je sv. Josip bio potomak kralja Davida, morao je na popis u Betlehem odakle je potjecao i David.

Sv. pismo govori samo o tome kako Sv. obitelj nije imala gdje da prenoći. Možemo misliti da su putem sv. supruzi razmišljali o dolasku Spasitelja na ovaj svijet. Ako itko od pravovjernog Izraela, to su njih dvoje putem čeznuli za dolaskom Mesijinim prema uzdisajima proroka Izaije: »Rosite nebesa odozgo i oblaci neka dažde Pravednika, neka se otvori zemlja i porodi nam Spasitelja.« U svetim razgovorima i svetom čeznuću približili su se Betlehemu. No sada eto teške kušnje. Nigdje u gradu nisu dobili konačište. Baš radi popisa došlo je ovamo mnogo ljudi. Sve je već zaposjednuto, a za dolazak Sina Božjega na ovaj svijet nema mjesta. Bilo je to bolno za Bl. Djevicu, napose za sv. Josipa koji je kucao na sva tamošnja vrata, molio, i bio odbijen. Kamo će sada? Sklonuli su se u jednu šupljinu koja je služila pastirima za štalicu. U onim naime krajevima pastiri sa stadom borave u prirodi i danju i noću, a kada nastupi kiša, onda se nekamo sklone. Tako je bilo i one noći. Pod vedrim nebom čuvali su svoje ovce, pomalo i spavali. A u njihovoj štalici zbio se najvažniji događaj na svijetu. »Dok je noć zahvatila zemlju, Vječna je Riječ sišla s Neba utjelovljena«. U štalici se rodio Spasitelj svijeta. Onaj koji je u svojoj Osobi sve stvorio ne nalazi na tom svijetu nigdje mjesta osim u štalici. Neke stare predaje govore o tome kako je sv. Josip, žalostan što nema nigdje za njih mjesta, predložio Presv. Djevici da se sklone u štalicu. U vrijeme kad je na mahove boravio u Betlehemu, po taj je predaji našao u toj špilji mjesto za molitvu. Ovamo je sad smjestio Bl. Djevicu. I Ona je tu porodila Spasitelja svijeta. Povila ga je u pelenice i položila u jaslice, jer za Njega nije na cijelom svijetu postojala kolijevka. Gospodar neba i zemlje dolazi na svijet u svojoj čovječjoj naravi u najvećem siromaštvu.

Sv. Josipu, kao ni Bl. Djevici, nije to siromaštvo nimalo oslabilo njihovu vjeru u Spasitelja. Ta sv. su supruzi imali pred sobom objavu da im se ima roditi Spasitelj. Objava odozgo bila

je temeljem njihove vjere koju kušnje i krajnje siromaštvo nije moglo nimalo uzdrmati! Pred njima je Spasitelj svijeta, pred njima je rođen Mesija. U takvoj vjeri tko će moći razumjeti osjećaje sv. osoba u Betlehemskoj štalici. Bl. je Djevica prva, kao Majka, zagrlila Božansko Djetešce, a onda ga je pritisnuo na svoje grudi s nebrojenim poljupcima i sv. Josip. Sad je nastupilo za njega vrijeme za koje kao da čujemo tajanstvene riječi: Koliki bi kraljevi i mogućnici ovoga svijeta htjeli barem vidjeti i čuti Božansko Djetešce, no to je dano samo sv. Josipu ne samo da Ga vidi i čuje nego i zagrli, i dalje se brine za Nj.

Vjeru sv. Josipa i Bl. Djevice učvrstili su još i pobožni pastiri koji su se došli pokloniti Novorođencu s vjerom i osjećajima dobivenim od anđela. Ne smetaju izvanje zemaljske okolnosti siromaštva, jer anđeoski pijev naviješta »Slavu Bogu na visini i mir ljudima dobre volje na zemlji«.

Prikazanje u Jeruzalemskom hramu

Sv. Josip nastupa kao glavar Sv. obitelji u vršenju očinskih dužnosti prema malom Isusu.

On provodi obrezovanje, on je zabilježio sv. Djetešce u popis tadanjih građana u Izraelu, u rimskome carstvu, a onda se morao pobrinuti da se izvrši Zakon Mojsijev: Vječni će se Zakonodavac u svojoj čovječjoj naravi pokoriti starozavjetnom zakonu, a Prečista će obaviti obred svoga očišćenja.

U tom pogledu sv. Josip, vršeći očinske dužnosti, prima iz naručja Presv. Djevice malog Isusa, odnosi Ga u nutarnji dio hrama i predaje svećeniku na prikazanje. Izvršuje se Mojsijev zakon da se svaki prvorođenac ima prikazati Gospodinu. Po Zakonu su prvorođenci imali biti predani Gospodinu za svećeničku službu, no svećenici su bili iz plemena Levijeva, a ostali su se imali otkupiti žrtvom. Siromašni su dali na žrtvu mjesto janjeta golubice ili grlice. Tu je siromašnu žrtvu prikazao i sv. Josip. Kakve li je osjećaje imao sv. Josip tom zgodom, i da li je mislio na Isusovu buduću žrtvu u muci, o tome Sv. pismo ne govori ništa. Prema Sv. pismu vidimo samo malko dušu Marijinu. Ona je gledala, prema starozavjetnim proroštvima, Isusovu muku i smrt, a napose je na to potaknuo starac Simeon govoreći za Isusa: »Ovaj je predan na znak protiv kojega će se govoriti, i koji će biti na otkup i propast mnogima u Izraelu. A

tebi će mač probosti dušu«. To je slušao sv. Josip, gledao kako mač boli prolazi dušom Marijinom. Nije ostalo ni njegovo srce pošteđeno od boli, jer sve što je jeknulo u Marijinom Srcu, odjeknulo je i u njegovom, budući da su njih dvoje u savršenoj ljubavi dijelili sve dobro i lijepo, a tako i sve teškoće.

Mudraci od Istoka

Nakon prikazanja u hramu otišla je Sv. obitelj u Nazaret. No ondje nije ostala nego se vratila u Betlehem. Razlog tome nije naveden u Sv. pismu. Bit će jamačno premalo Josipova posla.

Dalje nam govori sv. evanđelje. Nadošli su Mudraci od Istoka. Gospodin je te dobre duše počastio s posebnom objavom. Njima se ukazala čudnovata zvijezda. Oni su se iz praobjave, a možda i iz knjiga, odlučili na put k Onome kome ih je zvijezda zvala i vodila. Bila je to čudesna zvijezda koja ih je dovela do Jeruzalema. Sv. pismo govori da se uzbudio cijeli grad. Oni, naime, nisu išli sami nego su imali i veliku pratnju. To je najviše uzbunilo krvoloka kralja Heroda. Taj je krvolok dao poubijati mnoge u Jeruzalemu. Pojavila se samo sumnja da bi mu netko mogao srušiti prijestolje i već je platio

glavom. Dao je pogubiti svoju svekrvu i svekra a i dvojica sinova platiše glavom. Mladići su se vratili iz Rima gdje su bili u školi, a Herod, bojeći se da bi mogli na njegovo prijestolje, jer su imali veze Rimom, dao ih je pogubiti. Sad je na vlasti, a pogubljeni neće moći uzdrmati njegovu vlast.

U mirno i krvlju omašteno prijestolje nadolazi nemir. Došli su mudraci od Istoka. Oni traže novorođenog kralja izraelskoga. Mudraci od Istoka znali su za čeznuće Izraela, a i mnogih pogana. Oni Ga nazivlju kraljem. Za Njega su znali okolišni poganski narodi, a naročito kad su se s njima povezali Izraelci u Asirskom i Babilonskom sužanjstvu. U Izraelu su Ga opisivali kao Spasitelja i kao mogućega kralja. Ta riječ »kralj« zadala je Herodu mnogo muke. I on znade da će se Mesija roditi u Betlehemu, ali da bude siguran sazvao je domaće pismoznance da mu točno kažu gdje se rodio Spasitelj. Odgovor je glasio: U Betlehemu. Lukavi Herod nije znao ništa bolje nego da mudrace uputi u Betlehem i zatraži da mu se vrate na povratku kući. Nije nikako htio da se uzbuđenje dalje širi. Zato je i s mudracima tajno razgovarao samo da sigurnije dozna gdje je u Betlehemu taj novi kralj.

Kad je otpremio mudrace u Betlehem, onda je pritajio svoje uzbuđenje i odlučio pričekati ih kad se budu vračali kući.

Sv. obitelj nije bila više u štalici. Kad je prestao popis, onda je sv. Josip našao sklonište u jednoj privatnoj kući. Čim su mudraci izašli iz Jeruzalema, ukazala se opet njihova zvijezda i vodila ih u Betlehem; svojim sjajem pokazala je kuću gdje je sada novi mladi kralj. Tu je sv. Josip kao glava Sv. obitelji bio prisutan kod poklona istočnih mudraca. Uživao je dok su se klanjali i Spasitelja darovali. On je kao i Bl. Djevica razumio značenje njihovih darova. Iz Sv. pisma znademo da ih je anđeo u snu upozorio na krvave nakane kralja Heroda i pokazao im put za povratak.

Nakon poklona i odlaska Mudraca od Istoka nadošla je teška kušnja i bol za Sv. obitelj. Krvoločni kralj Herod nije mirovao. U najvećoj napetosti očekivao je povratak Mudraca od Istoka. Očekivanje se nešto produljilo, a nemir je u njegovoj duši postao sve teži i teži. U svojoj zlobi odlučio se na pokolj betlehemske dječice. Od mudraca je doznao da bi mladi Kralj mogao imati oko dvije godine života. Zato je poslao u Betlehem svoje vojnike koji imadu poklati sve dječake do dvije godine života. »Ne odnosi zemaljštinu, koji daje nebeštinu« čitamo u knjizi o Bogojavljenju. To za Heroda ne vrijedi. Žedan nevine krvi dao se na paklenu misao i odredio da se pokolju svi dječaci do dvije godine života. Tako će jamačno zaglaviti i novorođeni Kralj. »Glas u Rami čuo se, Rahelja plače nad svojom djecom, i ne može se utješiti jer ih nema.« Onaj koji je zaželio da se o njegovoj smrti pogube neki ugledni Židovi, pa da teku suze, ako ne za njim, a to prigodom njegove smrti, taj je mogao uživati nad plačem nevine dječice. Time je mislio da je sada siguran za svoje prijestolje.

Bijeg u Egipat

Anđeo opet dolazi sv. Josipu u snu, budi ga, određuje bijeg u Egipat. »Josipe, sine Davidov, uzmi Dijete i Njegovu Majku, pa idi u Egipat, i ondje ostani dok ti ne kažem da se vratiš«.

Sv. Josip posluša anđelov glas. Probudio je presv. Majku. S njom što brže spremi u noći njihove sirotinjske stvari, pa hajde u noć, u nepoznatu zemlju Egipat. Ta je zemlja više puta postala skloništem za Židove. Onamo je pošao Abraham sa svojom ženom i slugama kad je u njegovoj domovini nastao glad. Onamo se sklonio i Jeroboam pred Salamonom i njegovim si-

nom Roboamom. Onamo je otišao u azil prorok Jeremija. No ovima je bilo lakše negoli Josipu koji mora u gluho doba noći na bijeg s Bl. Djevicom i Djetetom Isusom. Mač je boli prošao kroz Marijinu dušu, a bol je snažno odjeknula u srcu sv. Josipa koji je još morao na brzo sve spremiti. Kolika je bila bol njegove duše nećemo nikada posvema shvatiti, kako ga je mučila briga što će i kako će u tuđoj zemlji, daleko od svoje domovine.

Briga i bol pratila je Sv. obitelj na tom prognaničkom putu. I, konačno, nakon mjesec dana i više stigli su u Egipat do mjesta Hierapolis. U teškoj brizi i boli kapnula je nebeska utjeha u njihova srca kad su vidjeli da su se s odlaskom Isusa stali rušiti kumiri poganskih hramova. Jamačno su se spomenuli proročkih riječi Izaije koje to navještavaju. A sada treba naći negdje zaklon. To se morao pobrinuti sv. Josip. Sv. pismo nigdje ne opisuje tu brigu, ni njihov siromašni život u tuđem kraju, kao ni njihove boli i kušnje u Egiptu.

Povratak

Što je sve Sv. obitelj doživjela i proživjela u Egiptu o tome nam Sv. pismo šuti. Možemo zamišljati kako im je bilo kao tuđincima. Sv. je

Josip žuljevima svojih ruku i znojem svoga lica uzdržavao svoje najmilije.

Nakon šest godina progonstva u tuđoj zemlji nadolazi opet anđeo u snu sv. Josipu. Traži od njega da se vrati u židovsku zemlju. Sreća je i radost odsijevala na licima Sv. obitelji. Put je bio i opet naporan i pun briga i teškoća. S malim je Isusom bilo teže negoli kada su bježali u Egipat. Onda je bio Isus malen u naručju sv. Majke. A sada je bio veći i zato teži na putu. Za naporan put pretežak, a da sam cijeli dan hoda bio je još premalen. No jasno nam je da su sv. Josip i Bl. Djevica rado nosili na rukama taj slatki teret.

Stigli su konačno u Judeju. Sv. se Josip zanimao kakve su sad prilike ondje. Čuvši da u Jeruzalemu vlada Arhelaj, sin Herodov, nije se usudio ondje boraviti nego je otišao u njihovu postojbinu u Nazaret.

Život u Nazaretu

Život se najsvetijih Osoba i najsvetije odvijao. Ružičasta zora ih je probudila od sna. Dan je počeo s molitvom. To se vršilo za vrijeme jutarnjih žrtava. Kad su se u Jeruzalemu prikazivale jutarnje žrtve, sv. ih je Obitelj popratila

jutarnjom molitvom. To je bilo po tadanjem običaju. Sv. se Obitelj uzdigla na krov svoje siromašne kućice. Uzdignuli su ruke prema nebu i molili jutarnje psalme! Isus je te Njihove molitve prinosio Nebeskom Ocu. Nakon kratkog zajutarka dali su se na posao. Prema starim predajama sv. se Obitelj hranila posvema skromno. Kruh, ribe i voće bila im je hrana.

Sv. je Josip pošao u svoju radionicu. Tu je radio pilom, sjekirom i blanjalom. Mali je Isus, kako je rastao, pomagao u radionici sv. Poočima. Presv. se Djevica dala na svoje poslove. Trebalo se pobrinuti za hranu i odijelo, zatim je trebalo i pobrinuti se za urednost u kućici. Nisu, dakako, imali vodovod pa je morala s drugim ženama na zdenac. Pranje rublja, popravak odijela sve to bio je njezin posao. Sv. je Obitelj i obrađivala svoj vrtić. Sv. Irenej spominje da se u njegovo vrijeme našlo plugova i hamova iz radionice sv. Josipa. Neki tamošnji ljudi pokazivali su kojekakve drvene rukotvorine za koje je postojala predaja da su ih izradile Božanske ruke Josipova Pomoćnika.

Poslove su sv. Osobe više puta prekinule da se pomole Nebeskom Ocu. A dan je svršio slično kako je započeo. Na ravnom krovu njihove kućice dizale su se opet ruke na molitvu koju je

Isus prikazivao Nebeskom Ocu. Bilo je to čarno u sjaju večernjih zvijezda koje ondje mnogo sjajnije titraju negoli u našim krajevima.

Zaostao u hramu

Sv. pismo još jednom spominje sv. Josipa i to prigodom posjeta Sv. obitelji o Pashi. Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pošao je po prvi put sa svojima u Jeruzalem da proslavi Pashu. O osjećajima Isusovim prilikom vanjske proslave Pashe ne možemo govoriti ni misliti jer ne možemo zaviriti u Božansko Srce Isusovo.

Prvi put slavi javno Pashu i to u Jeruzalemu On koji znade da je proslava Pashe slika Njegova. Ondje se kolje jaganjac i jede s beskvasnim kruhom. Sve je to slika Njega — pravog Jaganjca koji će se žrtvovati Nebeskom Ocu u teškoj muci i smrti. Prije će još ustanoviti tu žrtvu nekrvnim načinom s beskvasnim kruhom i vinom. On je to sve gledao unaprijed, a da li je Presv. Djevica imala tako živo pred očima, a isto i sv. Josip, o tome evanđelje šuti. Spominje se samo da je nakon proslave Pashe dječak Isus ostao u Jeruzalemu. Prema tadanjem običaju Presv. se Djevica vraćala kući s grupom žena, a sv. Josip s muškim svijetom. Djeca su

mogla poći bilo s majkama, bilo s očevima, i tako se moglo dogoditi da je Isus ostao u Jeruzalemu a da nisu oni to ni zapazili. Tek na veče vidješe da nema Isusa. Pogledali su među rodbinom i znancima ali Ga nisu našli. Tko će sada razumjeti onu neizrecivu bol tih dvaju srdaca? Isusa nema... Spustila se na njih dvoje mrkla noć najtežih boli duše. Morali su to pretrpjeti a onda u jutro s bolnim srcem natrag u Jeruzalem. Tek treći dan našli su Isusa u hramu gdje sjedi među tamošnjim pismoznancima, razgovara s njima, pita ih i tumači pojedina mjesta Sv. pisma tako da su se divili Njegovim riječima. Ni to nam nije sv. evanđelje zabilježilo. Tadanji pismoznanci tumačili su da imade doći Spasitelj, no ne duhovni nego narodni junak koji će Izrael osloboditi od rimskog jarma. Isus je jamačno tumačio spasitelja duhovnoga koji će osloboditi cijeli svijet od đavolskog jarma. Dakako da su se tome morali diviti. Dječak, pa tumači Sv. pismo Staroga saveza i to sasma drugačije negoli oni misle.

Za Presv. Majku i sv. Josipa bio je to neobičan prizor. Njima je bilo glavno da su Ga našli. A za pretrpljene boli kazala je presv. Djevica samo bolni uzdah: »Sinko, što si nam tako načinio? Evo Tvoj otac i ja žalosni smo Te tražili.«

Isusov je odgovor bio kratak koji u onaj čas nisu ni razumjeli: »Zašto ste me tražili, zar niste znali da ja moram boraviti u kući svoga Oca«.

I opet sv. evanđelje ne nadodaje ni riječ, ne opisuje Njihovu radost i sreću da su Ga našli nego samo spominje da je pošao s njima u Nazaret i bio im poslušan. Sad se opet nalazi u radionici sv. Josipa, sad se opet dižu razne molitve Sv. Obitelji prema nebeskom Ocu, sad se nastavlja život molitve i rada u nazaretskoj kućici.

Smrt sv. Josipa

Kada je i gdje sv. Josip dovršio tijek svoga zemaljskoga života, nije nam poznato iz Objave. Gospodin u objavi daje nam na znanje ono što je potrebno za naše vječno spasenje. To nam objavljuje po Sv. pismu i po Predaji u koliko je Crkva predlaže na vjerovanje. Razne druge pobožne predaje možemo ili i moramo vjerovati, u koliko su ih sačuvali vjernici. Tako postoje i neke stare predaje o smrti sv. Josipa. Kada je on navršio svoj zemaljski život, sa svom sigurnošću ne znamo. Prema starim predajama on je umro u Nazaretu nešto prije negoli je Božanski Spasitelj nastupio u javni život. Izvršio je sv. volju

Božju, poslužio je da se Isus rodi u djevičanskom braku, svojim je znojem lica uzdržavao Sv. obitelj, zaštitio je malog Isusa od Herodovog krvološtva, Isusu je bio otac i hranitelj, Nebeskoj je Majci bio zaštitnik i hranitelj; jednom riječi kao glava Sv. obitelji izvršio je naloženu zadaću od Nebeskog Oca. Nebeski mu je Otac prištedio da prati progonjenog Krista za vrijeme Njegova djelovanja, muke i smrti.

Kako nas izvješćuju stare predaje sv. je Josip, kroz tridesetgodišnji život, u krugu svojih najmilijih boravio trideset godina. Oko 65. godine života rastavio se od Nazareta da ode u vječnost. Prema tim je starim predajama izdahnuo u naručju Spasitelja i Presvete Majke. Njih su ga dvoje tješili na samrti, zaklopili njegove sumorne oči i prolili suze ljubavi i zahvalnosti... Blago čovjeku koji umire u naručju najsvetijih Osoba... Koji siju u suzama, žeti će u radosti.

Sv. je Josip umro i pokopan u Nazaretu. Poslije smrti, nakon nekog vremena, proglasuje ga Crkva svojim zaštitnikom. Onaj koji je bio za života zaštitnikom Isusovim neka poslije bude Zaštitnikom Isusovog djela, sv. Crkve. Sv. ga Crkva slavi posebnim blagdanom na dan njegove blažene smrti, 19. ožujka svake godine. Do najnovijeg vremena slavila ga je u treću srijedu

poslije Uskrsa, a sada je odredila da se njegova svetkovina obavlja 1. svibnja kao blagdan sv. Josipa-Radnika. Kako u današnje vrijeme radni svijet slavi 1. svibnja, tako neka slavi i kao dan svoga moćnog Zaštitnika koji je za zemaljskog života bio radnik. On koji je prošao teški radnički život na zemlji razumjet će svakoga od nas u svim prilikama života u ovoj zemaljskoj suznoj dolini....

Štovatelji sv. Josipa stavljaju na crkveno učiteljstvo dva pitanja:

1. je li sv. Josip začet bez istočnog grijeha?

2. da li je sv. Josip i s tijelom u nebu?

U tom pogledu ni za jedno od ovih pitanja nije Crkva ništa objavila, a jamačno i neće.

1. Opći Koncil u Tridentu je definirao da se svi naravni potomci Adamovi začinju u stanju istočnoga grijeha, izuzevši Bl. Djevicu Mariju. Prema tome je i sv. Josip bio začet u stanju istočnoga grijeha. Da li je bio očišćen od toga stanja prije rođenja, poput sv. Ivana Krstitelja, ili nije, nije nam ništa poznato.

2. Sv. je Crkva kao dogmu vjere proglasila Uznesenje Bl. Djevice Marije, uznesenje s tijelom i dušom. O takvom uznesenju sv. Josipa

Crkva šuti. Nije isključeno da je i on uznesen s tijelom i dušom na nebo. Prigodom Isusovog Uskrsnuća uskrsnuli su mnogi pravednici. Nije vjerojatno da su ponovno umrli nego da su i sa svojim tijelom uzašli s Isusom u nebo. Nije dakle isključeno da je tako bilo i sa sv. Josipom. Dolikovalo bi da onaj koji je za zemaljskog života bio neprestano s Isusom i Marijom, bude i u nebeskom životu uz njih ne samo dušom nego i tijelom. To smijemo ali ne moramo vjerovati. Zašto bi u grobu strunulo ono tijelo koje je neprestano bilo milovano od Gospodina i bilo privinuto na Josipove grudi.

U XVIII vijeku sv. Josipa je proglasio Hrvatski Sabor zaštitnikom hrvatskog naroda.

F 113